

Άγιος Δημήτριος

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2025

Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ

(Ιωάννου της Κλίμακας)

(Εβρ. στ' 13 - 20)

(Μαρκ. θ' 17- 31)

Αναβάσεις ζωής

«Έρωτι και πυρί
θείας αγάπης πυρπολούμενος»

Αληθινό πρότυπο ζωής, ζωντανής και αυθεντικής πίστης είναι ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακας, τη μνήμη του οποίου όρισε να τιμά η Εκκλησία μας τη Δ' Κυριακή των Νηστειών. Το μεγάλο αυτό πνευματικό ανάστημα, δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ένας ταπεινός ασκητής. Έπλεε όμως μέσα στο πέλαγος της θείας Χάριτος. Ήταν ο κατ' εξοχήν ασκητής του θεοβάδιστου όρους Σινά.

Το υψηλό ανάστημα

Για το σημερινό άνθρωπο και τους σύγχρονους ρυθμούς της ζωής, ίσως η προβολή ενός ασκητή, του εκτοπίσματος του Ιωάννη της Κλίμακας, να φαντάζει ως κάτι το παράδοξο, να αποτελεί ίσως και ένα «σκάνδαλο». Πώς μπορεί να εναρμονίζονται τα βαθύτερα μηνύματα που εκπέμπει η ασκητική αυτή μορφή, η οποία με μετάνοια και τα δάκρυα που απορρέουν από αυτή, με νηστεία και πνευματική άσκηση, δείχνει μια πορεία εντελώς αντίθετη απ' εκείνη που υπαγορεύει το δήθεν σύγχρονο και εξελιγμένο πνεύμα της εποχής; Βασανιστικό πραγματικά το ερώτημα αλλά συνάμα και υποβοηθητικό για βαθύτερο προβληματισμό.

Και όμως, στανάματα της Ορθόδοξης Παράδοσης, η ασκητική ζωή δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η υπέρβαση του ατομισμού, ο εν χάριτι Θεού αγώνας για να καταστεί ο άνθρωπος χριστοειδής ύπαρξη, στην πιο τιμημένη μορφή της. Το ορθόδοξο ήθος είναι στη βαθύτερη ουσία του ασκητικό, γιατί ισορροπεί στη σωστή αξιολόγηση και ιεράρχηση των πραγμάτων. Επειδή η πνευματική ωριμότητα και τελείωση δεν είναι τελικά καρπός των προσπαθειών του ανθρώπου αλλά δωρεά του Αγίου Πνεύματος, γι' αυτό και η άσκηση αυτή καθ' εαυτή ποτέ δεν αποβαίνει σκοπός, αλλά το μέσο που οδηγεί στην απόκτηση της δωρεάς και της χάριτος του Θεού. Αυτό φαίνεται και από το περιεχόμενο του περίφημου έργου του Ιωάννη, που το ονόμασε «Κλίμακα». Με τον αγώνα και την πνευματική άσκηση, σκαλί-σκαλί και βήμα-βήμα, ο άνθρωπος εγκολπώνεται την αρετή και αποτάσσεται την κακία.

Το περιεχόμενο της «Κλίμακας» είναι τόσο ψυχοφελές, που αναδεικνύεται σε αληθινή πυξίδα ζωής. Είναι ένα από τα ωραιότερα και ψυχοφελέστερα συγγράμματα που βγήκαν από ανθρώπινη γραφίδα. Με ύφος λιτό και

Α
Γ
Ι
Ο
Σ

Δ
Η
Μ
Η
Τ
Ρ
Ι
Ο
Σ

9
3,
3

F
M

S
T
E
R
E
O

σοβαρό, αποφθεγματικό και στοχαστικό, που έχει όμως μέσα του ένα δυναμισμό και μια ανείπωτη γλυκύτητα που γοητεύει και συναρπάζει, κατηχεί, οδηγεί, στηρίζει, ηλεκτρίζει την ψυχή των πιστών. Τους βοηθά να ατενίσουν προς τα πάνω και ν' ανέβουν την κλίμακα των αρετών, της αγιότητας και της θέωσης. «Ανεβαίνετε, ανεβαίνετε, αδελφοί, αναβάσεις προθύμως εν τη καρδιά διατιθέμενοι...είπερ η αγάπη εστίν ο Θεός».

Προσευχή

Στην καρδιά της άσκησης ως τρόπου ζωής, ξεπροβάλλει η δύναμη της προσευχής. Το προνόμιο του ανθρώπου να προσεύχεται, να καταξιώνεται να συνομιλεί και να επικοινωνεί με το Δημιουργό του, είναι από τα πιο ισχυρά που διαθέτει. Ακριβώς, από το Συναξάρι του αγίου Ιωάννη της Κλίμακας, μαθαίνουμε ότι πρωτίστως ήταν άνθρωπος της προσευχής. Ήταν ο αδιαλείπτως προσευχόμενος. Ο «έρωτι και πυρί θείας αγάπης πυρπολούμενος», όπως χαρακτηριστικά τον περιγράφει το λειτουργικό βιβλίο του Τριωδίου. Είναι ο ενσάρκωτης της τέλειας προσευχής, την οποία από μόνος του διδάχθηκε στην πράξη, αποτυπώνοντας τις θείες εμπειρίες του στην Κλίμακα.

Ειδικότερα, για την προσευχή, ο Ιωάννης αναφέρεται στο 28ο κεφάλαιο της Κλίμακας και την ανεβάζει στα ανώτερα στάδια της τελείωσης του ανθρώπου. Δεν θα μπορούσε κιάλας να ήταν διαφορετικά, αφού, όπως ο ίδιος επισημαίνει, «προσευχή εστί ένωσις ανθρώπου και Θεού». Η προσευχή είναι «πυρ... άγιο και επουράνιο», που εδρεύει στην καρδιά του ανθρώπου, αλλά η φλόγα της ανάβει από τον ουρανό. Η φωτιά αυτή της προσευχής κατακαίει και εξαγνίζει την καρδιά του ανθρώπου, η οποία στη συνέχεια γίνεται ευλογημένος δέκτης της θείας έλλαμψης και κάθαρσης. Τότε ο νους, ο λογισμός και η διάθεση αδρανούν προς την φορά της αμαρτίας και τα πάθη και οι κακίες υποχωρούν και ξεριζώνονται.

Εξάλλου, στη σημερινή ευαγγελική περικοπή βλέπουμε και τον πατέρα του δαιμονισμένου εκείνου παιδιού να ζητεί τη βοήθεια του Χριστού. Αισθάνεται μέσα του την αγάπη του Κυρίου. Αυτή φλέγει και πυρπολεί την καρδιά του. Η πίστη και η εμπιστοσύνη που δείχνει στον Χριστό είναι υποδειγματική. Ξεπερνά τα οποιαδήποτε εμπόδια και δυσκολίες. Και βέβαια ο λόγος του Κυρίου «ει δύνασαι πιστεύσαι, πάντα δυνατά τω πιστεύοντι», απευθυνόταν όχι μόνο στον πατέρα του παιδιού, αλλά και σε όλους μας. Η ζωντανή πίστη είναι ο αγλαής καρπός της άσκησης και της προσευχής, στην οποία παραπέμπει η προσωπικότητα του Ιωάννη της Κλίμακας.

Αγαπητοί αδελφοί, η αληθινή πίστη που εισάγει τον άνθρωπο στο χώρο της θείας θαυματουργίας, όπως αποκρυσταλλώνεται από το μήνυμα της σημερινής ευαγγελικής περικοπής, είναι στοιχείο που απουσιάζει από τη ζωή του σημερινού ανθρώπου. Επειδή συμβαίνει αυτό, τον βλέπουμε να ακολουθεί μια πορεία αυτοθεοποίησης που τον οδηγεί στην καταστροφή. Το ισχυρό παράδειγμα του πατέρα που η πίστη του οδήγησε στη θαυματουργή θεραπεία του παιδιού του, αλλά και του Ιωάννη που μέσα από την «Κλίμακά» του, ξεδιπλώνει τους πνευματικούς αναβαθμούς που εκτοξεύουν τον άνθρωπο σε πνευματικά ύψη, με φόντο την προσευχή, ας σφραγίσει και την δική μας πορεία στη ζωή.

Αποστολικό Ανάγνωσμα

Ἀδελφοί τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγγελιάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμοίαι, ὥμοσε καθ' ἑαυτοῦ λέγων· ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας· ἄνθρωποι μὲν κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος· ἐν ᾧ περισσότερο βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδειξάτωι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὄρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Ευαγγελικό Ανάγνωσμα

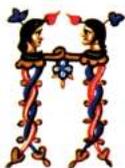

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ καὶ εἶπε αὐτῷ· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· Ὡ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με. καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων, καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπε· Παιδίόθεν, καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι, καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· Πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω, ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν, καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελον ἵνα τις γνῶ· Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

Φωτεινές Τροχιές

Ο Άγιος Ιωάννης

συγγραφέας της Κλίμακος

Ήταν γιός πλουσίας και ευσεβεστάτης οικογενείας και είχε πάρει πολύ καλή μόρφωση. Νέος ακόμα, αφοσιώθηκε στην προσευχή, τις μελέτες και τη συγγραφική εργασία. Πήγε στο όρος Σινά, κοντά σ' έναν από τους καλύτερους αναχωρητές, τον Μαρτύριο ο οποίος καθοδηγούσε πνευματικά και ασκητικά το νεαρό Ιωάννη. Μετά τέσσερα χρόνια, έγινε μοναχός και η φήμη των αρετών και της σοφίας του είχε διαδοθεί ευρύτατα. Πολλοί μοναχοί και λαϊκοί έροχταν κοντά του για να ζητήσουν τη συμβουλή του. Μετά από επίμονη απαίτηση των αδελφών της Μονής Σινά, δέχθηκε και έγινε για μερικά χρόνια ηγούμενός τους. Η νοσταλγία, όμως, της ερημικής ζωής, έκανε τον Ιωάννη να αποσυρθεί και να αφοσιωθεί πάλι στις μελέτες του. Πέθανε περίπου το 650 και άφησε δύο σπουδαιότατα συγγράμματα, την Κλίμακα και τον Λόγον προς τον Ποιμένα. Να μερικοί λόγοι του, από την Κλίμακα, σχετικά με το θεμέλιο των αρετών, την ταπεινοφροσύνη: 1) “Η ταπεινοφροσύνη είναι ουράνιος ανεμοστρόβιλος που μπορεί να ανεβάση την ψυχή από την άβυσσο της αμαρτίας στα ύψη του ουρανού”. 2) “Μητέρα της πηγής είναι η άβυσσος των υδάτων, πηγή δε της διακρίσεως η ταπείνωσις”.

Θείαν κλίμακα, υποστηρίξας, την των λόγων σου, μέθοδον πάσι, Μοναστών υφηγητής αναδέδειξαι, εκ πρακτικής Ιωάννη καθάρσεως, προς θεωρίας ανάγων την έλαμψιν. Πάτερ Όσιε, Χριστόν τον Θεόν ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος.

Επιμέλεια και εκτύπωση Χριστιανικής Κίνησης “Ο Άγιος Δημήτριος”
“Ο Καλός Σαμαρείτης”, και λοιπών φιλανθρωπικών έργων της ενορίας.